

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Svk/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2022200029
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Prof. JUDr. Peter Potásch
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2024:2022200029.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD., LL.M. a JUDr. Vlastimila Pavlikovského, v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): C. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, H., toho času: A. T. D. U. B. G. Y. - D., právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Radovan Repa advokát, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 16514/60, 821 08 Bratislava, IČO: 36 742 023, proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, so sídlom: so sídlom Dlhé Lúky 1, Hrnčiarovce nad Parnou, IČO: 00 738 263, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: ÚVTOS-211-1/13-2020 zo dňa 30. júla 2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 47Sa/3/2022-40 zo dňa 30. januára 2023 takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa odmieta.
- II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 47Sa/3/2022-40 zo dňa 30. januára 2023 (ďalej aj ako „napadnuté uznesenie“) podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol všeobecnú správnu žalobu žalobcu a o trovách konania rozhodol tak, že účastníkom konania ich náhradu nepriznal. Zároveň žalobcu poučil o možnosti podať proti predmetnému uzneseniu kasačnú sťažnosť a za podmienky, že tak účastník konania urobí, poučil ho aj o povinnosti spísania kasačnej sťažnosti a povinnosti právneho zastúpenia v kasačnom konaní kvalifikovanou osobou, ak túto podmienku nespĺňa sám účastník konania.

2. Podanou správnu žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo ÚVTOS-221-1/13-2020 zo dňa 30.07.2020 a jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia o zhabaní veci č. ÚVTOS-zhab-9/23-2020 zo dňa 17.06.2020, ktoré bolo vydané vedúcim oddelenia výkonu trestu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, a ktorým bola žalobcovi zhabaná čokoláda Milka z iného všeobecného záujmu. Vlastníkom predmetnej veci sa stala Slovenská republika. Napadnutým rozhodnutím o odvolaní bolo prvostupňové rozhodnutie potvrdené a odvolanie zamietnuté.

3. Proti napadnutému uzneseniu podal žalobca (ďalej ako „sťažovateľ“) dňa 16.03.2023 z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP kasačnú sťažnosť zo dňa 10.03.2023 a navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil správne mu súdu na ďalšie konanie alebo aby kasačný súd „sám vo veci rozhodol“.

4. Ku kasačnej sťažnosti sťažovateľ nepripojil splnomocnenie pre advokáta na spísanie kasačnej sťažnosti a ani na zastupovanie v kasačnom konaní. Zo znenia kasačnej sťažnosti vyplýva, že táto nebola spísaná advokátom (pozn.: v texte kasačnej sťažnosti nie je uvedené, resp. z nej ani inak nevyplýva, že by sťažovateľ bol advokátom vôbec zastúpený - pre účely kasačného konania). Táto nebola podaná, ako ani podpísaná advokátom a právny zástupca sťažovateľa na nej nie je ani označený. Sťažovateľ v závere kasačnej sťažnosti uviedol, že sa v tomto konaní mieni obrátiť na Centrum právnej pomoci za účelom právneho zastúpenia.

5. Uznesením Správneho súdu v Bratislave (ďalej aj ako „správny súd“) č. k. 47Sa/3/2022-93 zo dňa 15.04.2024, správny súd vyzval žalobcu na predloženie splnomocnenia udeleného advokátom na zastupovanie v kasačnom konaní alebo na preukázanie splnenia podmienky, že sťažovateľ má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Správny súd v uviedol, že sťažovateľ bol v napadnutom uznesení poučený o tom, že v konaní o kasačnej sťažnosti musí byť zastúpený advokátom, pričom povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Žalobca aj napriek tomu ku kasačnej sťažnosti zo dňa 10.03.2023 nepriložil potvrdenie - diplom preukazujúci, že žalobca má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ani nepreukázal zastúpenie advokátom v kasačnom konaní.

6. Dňa 17.05.2024 sťažovateľ doručil správne mu súdu rozhodnutie Centra právnej pomoci, kancelárie Bratislava zo dňa 05.01.2024, ktorým priznal sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci konania o kasačnej sťažnosti voči napadnutému uzneseniu, a to na základe žiadosti sťažovateľa o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 18.08.2023.

7. Dňa 24.06.2024 advokátska kancelária JUDr. Radovan Repa advokát, s.r.o. zaslala správne mu súdu splnomocnenie zo dňa 16. júna 2024 na zastupovanie sťažovateľa „vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo: ÚVTOS-211-1/13-2020 zo dňa 30.07.2020, vedenej v súčasnosti na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. TT-47Sa/3/2022 ...až do právoplatného skončenia uvedeného konania.“. V súvislosti s uvedeným kasačným súdom dopĺňa, že pri takto formulovanom rozsahu právneho zastúpenia môžu vzniknúť pochybnosti o tom, či predmetná plná moc naozaj preukazuje zastupovanie sťažovateľa v tejto veci advokátom pred kasačným súdom, keď konanie vedené na Správnom súde v Bratislave pod sp. zn. TT-47Sa/3/2022 už bolo právoplatne skončené v čase, keď bola advokátovi udelená moc (pozn.: kasačná sťažnosť je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu správneho súdu). Táto skutočnosť však nebola pre toto rozhodnutie najvyššieho správneho súdu významná, keď dôvodom pre odmietnutie kasačnej sťažnosti boli iné okolnosti. Bez ohľadu na závery uvedené v tomto bode odôvodnenia, kasačný súd do záhlavia tohto uznesenia uviedol identifikačné údaje právneho zástupcu sťažovateľa, keď to, že mu bol určený ako jeho právny zástupca, resp. jeho základné identifikačné údaje bolo možné abstrahovať aj zo samotného rozhodnutia Centra právnej pomoci (k tomu pozri bod 6. vyššie).

8. Žalovaný ku kasačnej sťažnosti uviedol, že má za to, že sťažovateľ nespĺnil podmienku obligatórneho právneho zastúpenia.

9. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP), po predložení spisu s kasačnou sťažnosťou sťažovateľa na rozhodnutie v prvom rade skúmal naplnenie procesných podmienok pre jej prejednanie. Zistil pritom existenciu nedostatkov vo vzťahu k splneniu podmienky spísania kasačnej sťažnosti advokátom podľa § 449 ods. 1 SSP.

10. Podľa § 449 ods. 1 SSP, sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

11. Podľa § 449 ods. 2 SSP, povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

12. Podľa § 450 ods. 1 SSP, ak má kasačná sťažnosť vady podľa § 449 a sťažovateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 449 poučený, správny súd vyzve sťažovateľa na odstránenie vád a poučí ho o následku ich neodstránenia. To platí primerane aj na opomenutého sťažovateľa.

13. Podľa § 459 písm. d) SSP, kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť ako neprípustnú, ak d) neboli splnené podmienky podľa § 449.

14. V súvislosti s ustanovením § 449 ods. 1 SSP dáva kasačný súd do pozornosti, že podmienka právneho zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní nie je samoučelná, ide o legitímnu požiadavku, ktorá má prispieť k profesionalite konania a sleduje sa ňou v prvom rade ochrana práv žalobcu, resp. sťažovateľa, ako účastníka súdneho preskúmacieho konania, v ktorom sa v rozhodujúcej miere riešia právne otázky a medzi účastníkmi je často sporným len výklad právnych predpisov (k tomu pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Asan/29/2019 zo dňa 11.12.2019, bod 18., obdobne tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 8Sžfk/28/2019 zo dňa 11.07.2019, sp. zn. 5Sžfk/27/2018 zo dňa 12.09.2019 a iné).

15. Kasačný súd po oboznámení sa so súdnym spisom, konštatuje, že zo sťažovateľom podanej kasačnej sťažnosti vyplýva, že bola zjavne vyhotovená a podpísaná samotným sťažovateľom, t. j. nebola podaná advokátom a právny zástupca žalobcu na nej nie je ani označený. K spísaniu kasačnej sťažnosti

zo strany sťažovateľa došlo dňa 10.03.2023 a táto bola doručená správneému súdu dňa 16.03.2023. Lehota na podanie kasačnej sťažnosti voči napadnutému uzneseniu uplynula dňa 03.04.2023. Súčasne aj z neskôr predloženého splnomocnenia vyplýva, že právny zástupca sťažovateľa prevzal jeho zastúpenie až splnomocnením zo dňa 16.06.2024 (t. j. viac ako 15 mesiacov po spísaní kasačnej sťažnosti), a to na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelárie Bratislava zo dňa 05.01.2024 (t. j. vydaného takmer 10 mesiacov po spísaní kasačnej sťažnosti), ktorým priznal sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci na základe žiadosti sťažovateľa o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 18.08.2023 (t. j. viac ako 5 mesiacov po spísaní kasačnej sťažnosti a najmä po uplynutí samotnej lehoty na podanie kasačnej sťažnosti).

16. Na tomto mieste, aj s ohľadom na postup správneho súdu (v bode 5. tohto uznesenia), je potrebné zdôrazniť, že kasačné konanie nasleduje až po zavŕšení správneho súdneho konania. Jednou z povinných náležitostí rozhodnutia správneho súdu, ktoré môže byť napadnuté kasačnou sťažnosťou, je pritom aj poučenie obsahujúce údaj o náležitostiach kasačnej sťažnosti a povinnom zastúpení advokátom v kasačnom konaní (§ 139 ods. 1 SSP samostatne ako aj v spojení s § 147 ods. 2 a § 149 ods. 1 SSP). Účastník správneho súdneho konania brojaci proti rozhodnutiu správneho súdu tak musí mať už od počiatku vedomosť o tom, že v kasačnom konaní musí byť zastúpený advokátom a jeho kasačná sťažnosť musí byť advokátom aj spísaná. Z tohto dôvodu predstavuje nedostatok pri spísaní kasačnej sťažnosti advokátom, pokiaľ (i) nebol odstránený v lehote na podanie kasačnej sťažnosti (§ 444 ods. 2 a § 445 ods. 2 SSP) a (ii) pokiaľ bolo poučenie správneho súdu v tomto smere úplné (§ 459 psím. e) v spojení s § 450 ods. 1 SSP), neodstrániteľnú vadu konania, resp. kasačnej sťažnosti (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky - sp zn. 3Stk/7/2022 zo dňa 20. apríla 2022).

17. Keďže sťažovateľ až po uplynutí lehoty na podanie kasačnej sťažnosti vyvinul aktivitu smerujúcu k požiadaniu o právne zastúpenie, kasačná sťažnosť nebola spísaná advokátom a poučenie v napadnutom uznesení o povinnosti spísania kasačnej sťažnosti a povinnosti právneho zastúpenia v kasačnom konaní bolo úplné a zrozumiteľné, dodatočné predloženie splnomocnenia nebolo spôsobilé odstrániť nedostatok kasačnej sťažnosti spočívajúci v jej nespísaní advokátom.

18. Sťažovateľ zároveň nepreukázal, že by sám mal právnické vzdelanie druhého stupňa a výnimku z povinného zastúpenia advokátom v kasačnom konaní nie je možné uplatniť ani odkazom na to, že sa jedná o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP a zároveň je nepochybné, že žalovaným v konaní nebolo Centrum právnej pomoci. Toto potom vedie k záveru, že v súdnej veci nenastali okolnosti podľa § 449 ods. 2 SSP, a teda je nesporné, že vo veci sťažovateľa existovala povinnosť spísania kasačnej sťažnosti advokátom.

19. Z vyššie uvedených skutočností je tiež nesporné, že kasačná sťažnosť sťažovateľa nebola spísaná advokátom. Sťažovateľ bol riadne o povinnosti podľa § 449 poučený v napadnutom uznesení.

20. Kasačný súd poukazuje na to, že obdobné skutkové okolnosti boli rovnako právne posúdené napr. v uznesení Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Svk/10/2022 zo dňa 01.07.2022 („Dňa 8. marca 2022 bolo krajskému súdu doručené plnomocenstvo, v zmysle ktorého mal sťažovateľ splnomocniť advokáta ... na zastupovanie v konaní o správnej žalobe. Kasačný súd však poukazuje na to, že ani predloženie uvedeného plnomocenstva sťažovateľom v kasačnom konaní nebolo možné procesne vyhodnotiť inak ako tak, že podmienka povinného právneho zastúpenia sťažovateľa v kasačnom konaní v zmysle § 449 ods. 1 S.s.p. nebola splnená, nakoľko kasačná sťažnosť advokátom nebola spísaná a navyše doložené plnomocenstvo sa vzťahovalo na konanie o správnej žalobe sťažovateľa pred krajským súdom, t. j. nie na konanie pred súdom kasačným.“), ktoré prešlo aj testom ústavnosti (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky - sp. zn. III. ÚS 596/2022 zo dňa 27.10.2022). Ústavný súd v tejto veci uviedol nasledovné: „Právna úprava správneho súdneho konania je v otázke povinného právneho zastúpenia pri kasačnej sťažnosti ako mimoriadnom opravnom prostriedku prísna v tom ohľade, že kasačný sťažovateľ nemá iba povinnosť byť zastúpený počas konania, ale i kasačnú sťažnosť musí spísať kvalifikovaný právny zástupca. Ani samotný sťažovateľ nerozporuje, že kasačnú sťažnosť, ktorú doručil krajskému súdu 22. novembra 2021, nespísal jeho právny zástupca. Za týchto okolností niet pochýb, že sťažovateľ povinnosť vyplývajúcu z § 449 ods. 1 druhej vety SSP, ktorou SSP prostredníctvom § 459 písm. d) podmieňuje jeho prístup k meritórnej súdnej ochrane v kasačnom konaní, nespísal.“

21. Rovnako v uznesení Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/88/2021 zo dňa 27.02.2023 kasačný súd zdôraznil, že „Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa tak vzťahuje už na fázu podania kasačnej sťažnosti. Ak sťažovateľ resp. opomenutý sťažovateľ splnomocní advokáta až po podaní kasačnej sťažnosti, podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je.“

22. Zároveň kasačný súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 396/2019 zo dňa 5. decembra 2019: „Najvyšší súd vychádzal z toho, že napriek tomu, že sťažovateľ bol v napadnutom uznesení krajského súdu riadne o potrebe takéhoto postupu poučený, splnomocnenie na spísanie kasačnej sťažnosti bolo v predmetnej veci udelené sťažovateľom advokátovi až 2. augusta 2018, teda niekoľko mesiacov po spísaní kasačnej sťažnosti, a taktiež zo skutočnosti, že z obsahu predloženého plnomocnenstva nevyplýva, že by sťažovateľ udelil splnomocnenie advokátovi na spísanie kasačnej sťažnosti a na konanie pred kasačným súdom v preskúmvanej veci... Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania kasačnej sťažnosti.“

23. S ohľadom na vyššie uvedené kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 459 písm. d) SSP.

24. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol s odkazom na § 467 ods. 1 v spojení s § 170 písm. a) a § 171 ods. 1 SSP tak, že tento žiadnemu z účastníkov nepriznal. Urobil tak preto, že hoci sťažovateľ zavinil odmietnutie kasačnej sťažnosti nezabezpečením jej spísania advokátom, žalovanému žiadne trovy kasačného konania nevznikli.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 463 SSP a § 147 ods. 2 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.